

2.11 Friluftsliv och rekreation

Nuläge

Strövområden

Strax öster om Alingsås ligger Hjortmarka–Kroksjöområdet, ett stort sjörikt skogsområde som utgör ett av de viktigaste strövområdena för Alingsås stads invånare, se figur 2.11:2, karta Friluftsliv, område 1. Arbete pågår med att säkerställa området som naturreservat. Området har flera vandringsleder och motionsspår som utgår från Hjortgården, Alingsås stads mest frekventerade friluftsgård. Sportfiske bedrivs i flera av sjöarna och närmast tätorten finns en utsiktsplats uppe på Hårsberget. Mellan strövområdet och E20 ligger Kristineholms industriområde, Det är också genom detta område man åker när man med bil tar sig till friluftsgården. Även i anslutning till Götaplan finns en angoringspunkt från väster, men sambandet mellan staden och strövområdet försvåras av trafikplatsen. I övrigt leder flera stigar ut från de bostadsområden som ligger i stadens sydöstra och östra delar.

Längre österut fortsätter det vildmarksartade skogsområdet och här ligger bland annat Stora och Lilla Munn-sjön. Vid Olstorp finns en hel del fritids- och permanentbostäder. För de boende här utgör området kring de båda sjöarna viktiga rekreativmiljöer.

I den fördjupade översiktsplanen för staden Alingsås som varit utställd under 2007, men som ännu inte antagits, pekas Hjortmarka–Kroksjöområdet ut som en av stadens fyra gröna kilar.

Norr om Kårtaredsvägen fortsätter vildmarksområdet mot nordost. I området kring Kyllemaden är tallskogen på flera håll cirka 90 år gammal, naturskogsartad och luckig med förhållandevis få kalhyggen, vilket gör den lättgången och uppskattad som rekreativmiljö. Här finns goda förutsättningar för naturstudier med bland annat möjlighet att få stöta på tjäder.

Skogshöjden mellan Hol och Kårtaredsvägen hyser även en hel del torplämningar från 1800-talet. Hols hembygdsförening har anlagt en cirka 13 kilometer lång vandringsled från Hol (karta Friluftsliv, objekt 2) och söderut som passerar flera av de gamla torplämningarna. Av karta Friluftsliv framgår att vandringsleden når ända ner till Bäsjön i söder innan den åter vänder av norrut, tillbaka till Hol. I avsnittet Kulturmiljö samt i bilaga 4 beskrivs dessa torpmiljöer närmare.

Orienteringsklubben Skogshjortarna bedriver sin verksamhet i skogarna från Hjortmarka i söder till Jönköpingsvägen i norr. Som orienteringsmarker håller detta område mycket hög kvalitet och klubben är nationellt känd för sina tävlingar, i synnerhet för sina långdistanstävlingar som kräver stora markområden. Orienteringskartor finns för hela skogsområdet upp till Jönköpingsvägen. OK Skogshjortarna är en anrik och betydelsefull orienteringsklubb med cirka

700 medlemmar och med i genomsnitt 1 200 tävlingsdeltagare på sina tävlingar.

I den norra delen av höjdryggen ökar inslaget av gran och skogsbruket är här mer aktivt. Andelen hyggen och planteringar är betydligt större men området har ändå förhöjda rekreativvärden genom att det i övrigt är så oexploaterat. I höjd med Jonstorp förekommer vältrampade stigar och bland annat ett vindskydd vid en av de något större våtmarkerna, se figur 5.4:1.

Direkt öster om utredningsområdet ligger ett så kallat stort opåverkat område som bland annat inrymmer Sävåns dalgång (exklusive Horla och området kring Storsjön) och som fortsätter långt österut mot Borås. Det stora opåverkade området avgränsas västerut av en stor kraftledning. Ungefär samma västra avgränsning har det så kallade Tysta området som länsstyrelsen pekat ut. Det är områden som beräknats ha ett ekvivalentbuller som understiger 30 dB(A) (dock har hänsyn till höjdförhållandena inte tagits i länsstyrelsens utredning).

Ett par andra tysta områden är höjdområdena väster om Sävåns dalgång vid Vareskogen och sjön Store Trån mellan Vårgårda och Alingsås. Det sistnämnda området utgör även ett stort opåverkat område.

Gemensamt för Hjortmarkaområdet och de vildmarksartade rekreativområdena som ligger i utredningsområdets östra delar, är att graden av tysthet har stor betydelse för hur människor upplever områdets kvaliteter. Även om E20 ligger långt ifrån de centrala delarna av höjdområdet, hörs ändå trafiken från E20 långt upp i skogsområdet. Av figur 5.5:3 i kapitel 5 framgår bullerutbredningen från E20 enligt Rambölls beräkningar, som även tagit hänsyn till de topografiska förhållandena.

Sjöar och vattendrag

Sävåån (objekt 5) utnyttjas i mer oorganiserad form som kanotled. Kanoter går att hyra i Vårgårda. Vattendraget hyser bland annat öring och fisket är upplåtet för allmänheten från dämnet i Lagmansholm och cirka 4,5 kilometer uppströms genom fiskekortsförsäljning. Lagmansholms fiskevårdsområdesförening har bildats för den aktuella sträckan. Det avgjort mest omfattande fisket bedrivs emellertid nedströms i Mjörn. Sävåns och sannolikt även några av dess biflöden utgör lek- och uppväxtområden för Mjörnöringen, vilket gör att vattensystemet även indirekt är av viss betydelse för fisket i Mjörn.

Vid Algutstorp ligger en badplats (objekt 6) i Sävåån, som är Vårgårda centralorts närmaste badplats. Den är dock ifrågasatt då den skapar trafiksäkerhetsproblem och ofta behöver muddras.

Vid Storsjön strax söder om Horla ligger två sommarstugeområden med ett 100-tal fritidsbostäder. Storsjön utnyttjas flitigt av friluftslivet och det förekommer många båt-

bryggor i sjön. Fisket är upplåtet till allmänheten genom fiskekortsförsäljning och vid sjön ligger en kommunal badplats.

Hästsport

I Övre Nygård ligger en större ridanläggning med två ridhus, en stor gräs bana, tre gruspaddockar samt en fälttävlans bana, se karta Friluftsliv, objekt 8. Alingsås Ryttarsällskap, som äger anläggningen, har cirka 600 medlemmar, varav hälften är ridskoleelever. Ridverksamheten är expanderande, bland annat planerar man att bygga ytterligare ett ridhus. Runt ridanläggningen och upp till Bälinge ligger många mindre stall som har koppling till ridanläggningen. För att ridverksamheten ska fungera är de också beroende av omgivande rasthagar, beteshagar och ridstigar. Ridstigar går främst österut och norrut. Alingsås Ryttarsällskap anordnar två gånger om året nationella ridtävlingar. En sådan tävling pågår under hela helgen och har cirka 600 starter samt genererar cirka 600 hästtransporter (150 tur- och returesor per dag). Vid dessa tillfällen uppstår trafiksäkerhetsproblem med vänstersväng för de hästtransporter som kommer norrifrån på E20. Förutom nationella tävlingar anordnar klubben regionala och lokala tävlingar i stort sett varje vecka.

Väster om Sävveån och vårt utredningsområde ligger ett par travträningsbanor (karta Friluftsliv, objekt 9 och 10) och vid Mångsholm ett stuteri med ett 60-tal hästar (karta Friluftsliv, objekt 11). Vidare planeras hästnära boende med ett 50-tal hästar i Lagmansholm. Ytterligare ridstall förekommer här och var i utredningsområdet.

Gemensamt för de flesta häststall är att de för sin verksamhet är beroende av att ha tillräcklig tillgång av rasthagar, beteshagar, ridstigar, med mera. Där det förekommer travstall används ibland mindre vägar för travträningen. Ett sådant exempel är strax öster om Gongstorp.

Figur 2.11:1 Hästgårdarna är många i utredningsområdet.

Motorsport

I en nedlagd grustäkt mellan Hol och Bäne ligger en motorcrossbana, se karta Friluftsliv, objekt 12. Banan drivs av MC Alingsås och tillståndsprövades 2003. Att döma av de spår från motorcyklar som noterades i den aktiva grustäkten i Hol vid ett av fältbesöken under 2007, körs det med motorcyklar även där.

Alingsås Motorcykelklubb har en endurobana inom och i direkt anslutning till avfallsdeponin i Bäne, se karta Friluftsliv, objekt 13.

Två mindre flygfält ligger inom och i anslutning till utredningsområdet för vägutredningen. Alingsås flygplats ligger strax väster om Bälinge deponianläggning och Sävveån, se karta Friluftsliv, objekt 14. Flygplatsen är även godkänd för segelflygplan och Göteborgs segelflygklubb bedriver segelflygkurser där. Även Alingsås flygklubb har sin verksamhet vid flygplatsen.

Vårgårda flygfält ligger strax väster om E20 vid Vårgårda, se karta Friluftsliv, objekt 15. Flygverksamheten är för närvarande liten där. En detaljplan för användning av flygfältet för dragracing har tagits fram.

Idrottsplats och skjutbana vid Hallorstorp

Mellan Hol och Bäne, direkt norr om den punkt där Jönköpingsvägen ansluter till E20, ligger en idrottsanläggning med fotbollsplaner som drivs av Hols idrottsförening. För närvarande utgör E20 en kraftig barriär mellan skolan i Hol och idrottsanläggningen.

Strax söder om Hallorstorp ligger en skjutbana. Enligt Vårgårda kommun finns inte längre någon aktiv förening som bedriver verksamhet där.

Västgötaleden

Mellan Vårgårda och Alingsås går en cykelled (objekt 18) i den västra delen av Sävveåns dalgång, se karta Friluftsliv. Denna cykelled går på befintliga vägar med ringa trafik och ingår i ett 110 mil långt cykelledssystem i Västra Götalands län som kallas Västgötaleden. Väster om Vårgårda går cykelleden på vägen till Hoberg och korsar då E20 planskilt.

Övriga platser intressanta för friluftslivet

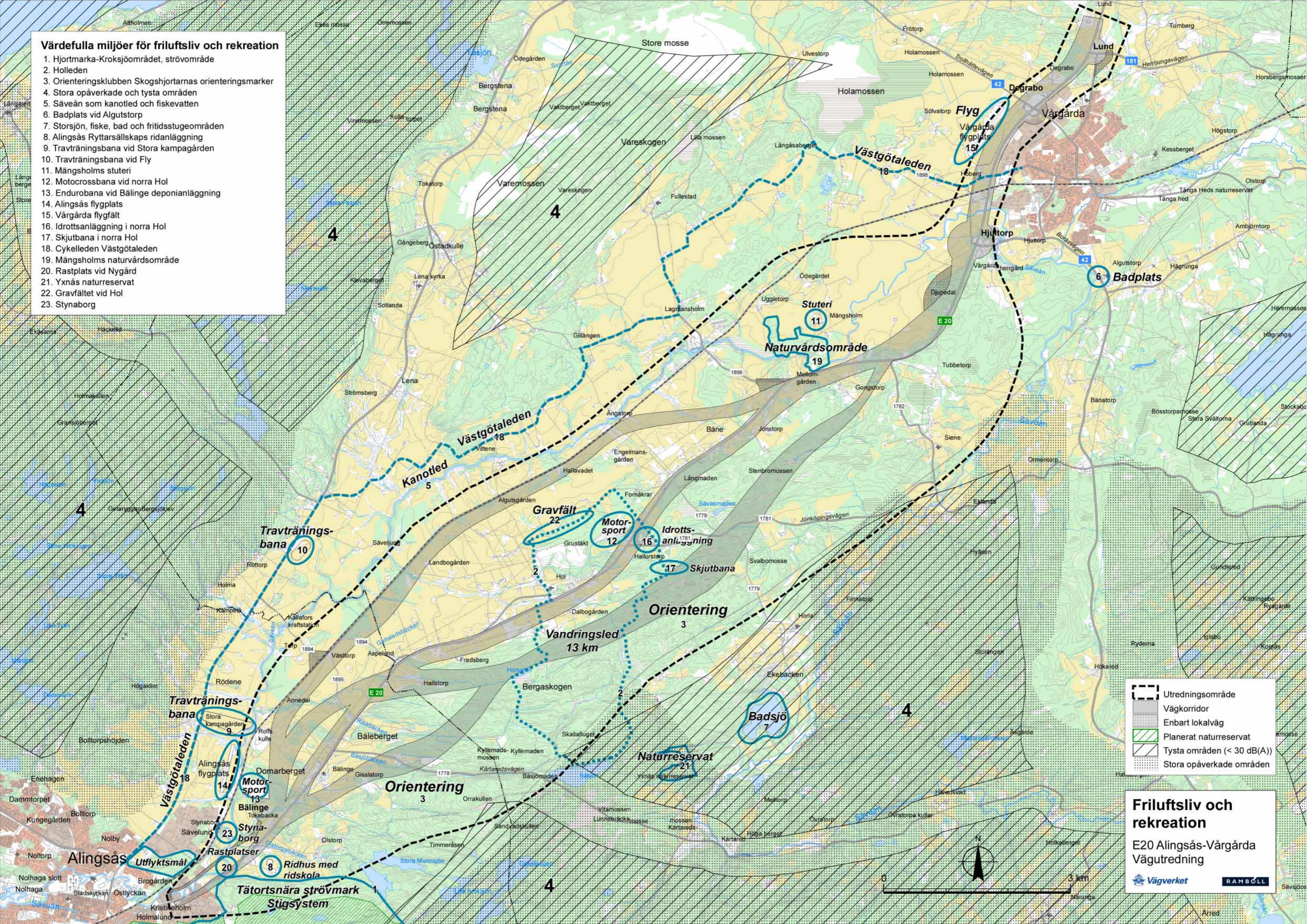
Nedanstående platser har genom sina natur- och kulturvärden blivit uppskattade utflyktsmål för det rörliga friluftslivet, se även karta Friluftsliv:

- Mångsholms naturvårdsområde (objekt 19)
- Yxnås naturreservat (objekt 21)
- Gravfälten och gravhögarna i Hol (objekt 22)
- Stynaborg, resterna av en medeltida borg vid Sävveån (objekt 23).

Figur 2.11:2 Friluftsliv och rekreation. ►

Värdefulla miljöer för friluftsliv och rekreation

1. Hjortmarka-Kroksjöområdet, strövmråde
2. Holleden
3. Orienteringsklubben Skogshjortarnas orienteringsmarker
4. Stora opåverkade och tysta områden
5. Såveån som kanotled och fiskevatten
6. Badplats vid Algutstorp
7. Storsjön, fiske, bad och fritidsstugeområden
8. Alingsås Ryttarsälls sälls ridanläggning
9. Travträningsbana vid Stora kampgården
10. Travträningsbana vid Fly
11. Mångsholms stuteri
12. Motocrossbana vid norra Hol
13. Endurobana vid Bälinge deponianläggning
14. Alingsås flygfält
15. Vårgårda flygfält
16. Idrottsanläggning i norra Hol
17. Skjutbana i norra Hol
18. Cykelleden Västgötaleden
19. Mångsholms naturvårdsområde
20. Rastplats vid Nygård
21. Yxnäs naturreservat
22. Gravfältet vid Hol
23. Stynaborg

  Utredningsområde
  Vägkorridor
  Enbart lokalväg
  Planerat naturreservat
  Tysta områden (< 30 dB(A))
  Stora opåverkade områden

Friluftsliv och rekreation
 E20 Alingsås-Vårgårda
 Vägutredning

